

Nacionāla mēroga papildu pasākumi Lielupes upju baseinu apgabalā

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums	
				Līdz 2027. g. nepieciešamais, jau piesaistītais finansējums, tā avoti	Līdz 2027. g. nepieciešamais, vēl meklējama finansējums, tā iespējamie avoti
Plānā noteiktais mērķis:	A: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos riska ūdensobjektos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	A1: Aktīvi informēt sabiedrību un interešu grupas par upju baseinu apsaimniekošanu, iesaistīt tos ūdeņu apsaimniekošanas un aizsardzības pasākumos				
A1.1.Organizēt izglītojošus pasākumus lauksaimniekiem (sadarbībā ar ZM, LLKIC, lauksaimnieku organizācijām), skaidrojot buferjoslu un citu agrovides pasākumu nozīmi un ieviešanu, rosinot izmantot LAP atbalsta pasākumus, lai samazinātu lauksaimniecisko darbību nelabvēlīgo ietekmi uz ūdeņiem.	2022. - 2027. g	LVĢMC VARAM ZM, LLKIC	Platību, kurās īstenoti LAP atbalstītie agrovides pasākumi, pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo plānošanas periodu.	VARAM budžeta ietvaros LVĢMC budžeta deleģēto uzdevumu izpildei ietvaros LIFE GOODWATER IP projekts	
A1.2. Izmantot dažādus komunikācijas kanālus (informatīvus pasākumus, tiešus kontaktus, plašsaziņas līdzekļus, internetu utt.), lai svarīgākās mērķgrupas (pašvaldības, NVO, lauksaimniekus, mezsaimniekus, valsts pārvaldes iestādes, izglītības iestādes, īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekotājus, masu mediju pārstāvjus u. c.), informētu par apsaimniekošanas plāniem 2022.-2027. gadam, apspriestu plānu 2028.-2033. g. izstrādi, iegūtu informāciju par to īstenotajiem ūdeņu apsaimniekošanas un aizsardzības pasākumiem, iesaistītu	2022.g. - 2027. g..	LVĢMC VARAM, NVO, pašvaldības, valsts pārvaldes iestādes, u.c. mērķgrupas	Īstenots vismaz viens komunikācijas pasākums ar katru no svarīgākajām mērķgrupām, saņemti komentāri, ieteikumi, publikācijas par ūdens resursu apsaimniekošanas tēmu, kopīgi īstenoti projekti	VARAM LVĢMC LIFE GOODWATER IP projekts u. c. projekti	

mērķgrupas upju baseinu apsaimniekošanas plānošanai nepieciešamās informācijas ieguvē, izstrādātu un īstenotu kopīgus projektus, kas sekmē pasākumu programmas ieviešanu.					
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	A2: Samazināt ūdeņu hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
<p>A2.1. Papildināt zināšanas par hidroloģiskajiem un morfoloģiskajiem pārveidojumiem:</p> <p>A2.1.1. Datu vākšanā iesaistīt NVO un ieinteresētās sabiedrības grupas — makšķerniekus, mazo HES īpašniekus u. c.</p> <p>A2.1.2. Apkopot iegūto informāciju datu bāzē, pievienot būtiskāko informāciju par mazajām HES (HES derivācijas kanālā novadīto ūdeņu apjoms, HES attālums līdz upes grīvai un Baltijas jūrai vai Rīgas līcim u.c.). Izmantot minēto informāciju upju baseinu raksturojuma sagatavošanai / uzlabošanai..</p>	2027. g.	<p>NVO LVĢMC interesenti</p> <p>LVĢMC</p>	Iegūta un apkopota papildu informācija par upju pārveidojumiem Latvijā baseinu raksturojuma sagatavošana / uzlabošana		<p>Datu bāzes uzturēšanai, informācijas ievadīšanai – LVĢMC budžeta deleģēto uzdevumu izpildei ietvaros</p> <p>Iesaistīto ieinteresēto grupu ieguldījums un finansējums</p>
<p>A2.2. Sagatavot un īstenot plānu bebru dambju radītās ietekmes samazināšanai:</p> <p>A2.2.1. Izmantojot BIOR izstrādāto prioritāro upju sarakstu, izveidot tādu upju sarakstu, kurās bebru aizsprosti rada vislielāko negatīvo ietekmi (mazās un vidējās ritrālās upes);</p> <p>A2.2.2. Veikt pašvaldību aptauju, noskaidrojot vietas, kurās bebru dambji iepriekš minētajās upēs rada vislielāko kaitējumu, traucējot zemes lietošanu vai palielinot plūdu riskus;</p> <p>A2.2.3. Sastādīt nojaucamo dambju sarakstu prioritāšu secībā katrā upju baseinu apgabalā;</p> <p>A2.2.4. Sākt dambju nojaukšanu,</p>	2027. g.	<p>LVĢMC</p> <p>BIOR, pašvaldības, interešu grupas, NVO</p>	Sagatavots plāns un nojaukti būtiskāko ietekmi radošie bebru dambji		10 000 EUR papildu finansējums, avots pašlaik nav zināms

vienlaikus vienojoties ar mednieku biedrībām par bebru skaita regulēšanu.					
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	A3: Papildināt normatīvos aktus un plānošanas dokumentus ar nosacījumiem un informāciju par ūdens resursu apsaimniekošanu un aizsardzību				
A3.1. Izstrādāt atbalsta pasākumu kopumu videi draudzīgas HES darbības nodrošināšanai, kurā ietverti dabas resursu nodokļa atvieglojumi hidroelektrostacijām, kurām ir ieviests ekoloģiskais caurplūdums un uzbūvēts zivju ceļš.	2027. g.	VARAM	Iestrādāti grozījumi Dabas resursu nodokļa piemērošanā		VARAM budžeta ietvaros
A3.2. Rīkot informatīvus pasākumus, tikšanās un citos veidos sadarboties ar Latvijas Pašvaldību savienību, pašvaldībām, plānošanas reģionu administrācijām, lai skaidrotu upju baseinu apsaimniekošanas plānos noteiktos pasākumus, to sasaisti ar teritoriju plānojumiem un attīstības programmām, publisko ūdeņu apsaimniekošanu, pārrunātu sadarbību pasākumu ieviešanā.	2022. - 2027. g.	VARAM LVĢMC	Notikuši pasākumi, vienošanās par sadarbību, papildināti plānošanas dokumenti	valsts budžeta ietvaros	4000 EUR papildu finansējums, avots pašlaik nav zināms VARAM budžeta ietvaros LVĢMC budžeta deleģēto uzdevumu izpildei ietvaros Pašvaldību budžets (attīstības plānošanas un citu dokumentu izstrādei un ieviešanai)
A3.3. Sagatavot priekšlikumus grozījumiem tiesību aktos par virszemes ūdensobjektu tīrīšanas kārtību.	2025. g.	VARAM	Sagatavoti priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos	valsts budžeta ietvaros	VARAM budžeta ietvaros
A3.4. Veikt grozījumus Ministru kabineta noteikumos Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" - iekļaut jaunus riska ūdensobjektus un svītrot tos ūdensobjektus, kuri vairs nav klasificējami kā riska ūdensobjekti.	2022. g.	VARAM	Veikti grozījumi MK noteikumu Nr. 418 pielikumos	valsts budžeta ietvaros	VARAM budžeta ietvaros

A3.5.Veikt grozījumus Ministru kabineta noteikumos Nr. 362 „Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli”. lai atļautās prioritāro vielu koncentrācijas dūņās, kas atļautas izmantot mēslošanā, atbilstu EQS direktīvai.	2022. g.	VARAM	Veikti grozījumi MK noteikumos Nr. 362.	valsts budžeta ietvaros	VARAM budžeta ietvaros
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	A4: Uzlabot pieejamību informācijai par ūdeņu resursiem un to stāvokli				
A4.1. Datu bāzēs iekļaut informāciju par zivsaimniecības un dīķu saimniecībām un audzēto zivju apjomiem, lai ir iespējams novērtēt zivsaimnieciskās darbības ietekmi uz ūdeņu kvalitāti un kvantitāti.	2022. - 2027.g.	LVĢMC VVD, Citi datu turētāji	Precīzāka, vieglāk pieejama un plašāka informācija ūdeņu stāvokļa raksturošanai		74 000 EUR DP "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.SAM “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību”
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	A5: Dažādas darbības upju baseinu apsaimniekošanas plānu kvalitātes uzlabošanai				
A5.1. Stiprināt LVĢMC kapacitāti: A5.1.1. Apmācīt darbiniekus upju baseinu apsaimniekošanas un ūdeņu aizsardzības jautājumos. A5.1.2. Iesaistīties pieredzes apmaiņas pasākumos, iepazīstot labākās prakses piemērus upju baseinu apsaimniekošanā gan kaimiņu, gan citās ES valstīs.	2022. -2027. g.	LVĢMC	Zinošu, labi informētu darbinieku grupa, kas spēj nodrošināt kvalitatīvāku plānu izstrādi 2022. - 2027. g.		LVĢMC budžeta deleģēto uzdevumu izpildei ietvaros 30 000 EUR dažādu projektu ietvaros
A5.2. Sadarboties ar Lietuvas iestādēm, kas atbild par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrādi un īstenošanu, ar mērķi sagatavot starptautiskus apsaimniekošanas plānus kopīgajiem upju baseiniem.	2022. - 2027. g.	LVĢMC VARAM	Sagatavoti starptautiski plāns Lielupes baseinu apgabaliem		Eiropas Ekonomikas zonas instruments Eiropas teritoriālās sadarbības programmas

<p>A5.3. Apkopot ziņas, kāda informācija pietrūka/ nebija pieejama upju baseinu apsaimniekošanas plānu 2022. -2027. g. izstrādes laikā, sastādīt plānu un veikt nepieciešamās rīcības precīzākas un detalizētākas informācijas ieguvei nākamo apsaimniekošanas plānu izstrādes vajadzībām.</p>	<p>2024. g.</p>	<p>LVĢMC</p>	<p>Pilnīgāka un precīzāka informācija upju baseinu apgabalu raksturojuma un apsaimniekošanas plānu izstrādei</p>		<p>LVĢMC budžeta deleģēto uzdevumu izpildei ietvaros</p>
<p>Rīcības virziens mērķa sasniegšanai</p>	<p>A6: Samazināt dažādu slodžu radīto ietekmi uz ūdeņu stāvokli</p>				
<p>A6.1. Izvērtēt zivsaimniecības un dīķu saimniecības darbības ietekmi uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti un kvantitāti un sekmēt šīs ietekmes samazināšanu:</p> <p>A6.1.1. Veikt pētījumu par zivsaimniecības un dīķu saimniecības darbības ietekmi uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti un kvantitāti un sagatavot priekšlikumus, kā šo ietekmi samazināt.</p> <p>A6.1.2. Ja pēc A6.1.1. punktā minētā pētījuma atzīts par nepieciešamu, sagatavot priekšlikumus papildu regulējumam zivsaimniecības un dīķu saimniecības objektu ietekmes uz ūdeņu vidi samazināšanai.</p> <p>A6.1.3. Īstenot A6.1.1. punktā minētajā pētījumā rekomendētos pasākumus.</p>	<p>2027. g.</p>	<p>ZM sadarbībā ar VARAM, VVD</p>	<p>Noskaidrota zivsaimnieciskās darbības ietekme, izvēlēti un daļēji īstenoti konkrēti pasākumi slodzes mazināšanai.</p>		<p>20 000 EUR pētījumam</p> <p>Priekšlikumu papildu regulējumam – esošā budžeta ietvaros</p> <p>Finansējuma avoti atkarīgi no pasākuma veida, kas būs zināms pēc izpētes</p>
<p>A6.2. Veikt pētījumu, lai noteiktu dažādu piesārņojumu radošo avotu (komunālais sektors, rūpniecība, lauksaimniecība, mežsaimniecība, dabiskā notece utt.) radītās slodzes daļu Baltijas jūrā nonākošajā biogēnu slodzē, lai piesārņojuma radītājiem piemērotu efektīvus tā samazināšanas pasākumus.</p>	<p>2027. g.</p>	<p>VARAM</p> <p>dažādas interešu grupas, pētniecības iestādes</p>	<p>Noteikta dažādu avotu radītā slodze un pasākumi tās samazināšanai</p>		<p>400 000 EUR, avots pagaidām nav zināms</p>

A6.3 Turpināt starpvalstu sadarbību un starptautisko līgumu slēgšanu par pārrobežu piesārņojuma samazināšanu un ūdens kvalitātes uzlabošanu; kopīgas monitoringa programmas saskaņošana un kopīgs ekoloģiskās kvalitātes novērtējums.	2021. g.	VARAM LVĢMC, Baltkrievija	Precizēta informācija par pārrobežu piesārņojumu		9000 EUR Daļējs LVAF atbalsts
A6.4. Īstenot notekūdeņu dūņu stratēģijā rekomendētos pasākumus attiecībā uz notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu, lai nepasliktinātu / uzlabotu ūdeņu stāvokli.	2022. - 2027. g.	NAI operatori, notekūdeņu dūņu apsaimniekotāji	Samazināta/novērst a notekūdeņu dūņu ietekme uz ūdensobjektu		
A6.5. Veikt grozījumus MK noteikumos Nr. 34 (22.01.2002) "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī", nosakot Piesārņojošās darbības atļauju pārskatīšanu, lai operatori praksē ieviestu sajaukšanās zonu noteikšanu.	2022. g.	VARAM	Veikti grozījumi MK noteikumos nr. 34.		
A6.6. Veikt prioritāro un bīstamo vielu skrīningu notekūdeņu izplūdēs.	2022. - 2027. g.	NAI operatori; Valsts vides dienests	Precizēta informācija par prioritārajām un bīstamajām vielām		
A6.7. Pārskatīt piesārņojošās darbības atļaujas, iekļaujot plašāku prioritāro un bīstamo vielu monitoringu gan notekūdeņu izplūdēs, gan augšpus un lejpus izplūdēm, balstoties uz skrīninga rezultātiem	2022. - 2027. g.	Valsts vides dienests	Precizēta informācija par prioritārajām un bīstamajām vielām		
A6.8. Veikt sajaukšanās zonu aprēķināšanu.	2022. - 2027. g.	VVD	Precizēta informācija par prioritārajām un bīstamajām vielām		
A6.9. Veikt regulāru (ikgadēju) informācijas apmaiņu ar Valsts Augu aizsardzības dienestu par pesticīdu lietojumu Latvijā, lai iegūtu precīzāku informāciju par izkliedētajām slodzēm, ko rada pesticīdi.	2022. - 2027. g.	VAAD LVĢMC VVD	Paplašināta informācijas pieejamība		

A6.10. Paplašināt monitorēto Augu aizsardzības līdzekļu sarakstu virszemes ūdeņos, lai iegūtu informāciju par citiem Latvijā lietotiem augu aizsardzības līdzekļiem, kas nav iekļauti prioritāro un bīstamo vielu sarakstos, bet var radīt risku ūdens videi.	2022. - 2027. g.	LVĢMC VAAD VVD	Precizēta informācija par piesārņojošajām vielām		
A6.11. Veicot darbības ar augu aizsardzības līdzekļiem lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā, izmantot labākās pieejamās metodes (neizsmidzināt augu aizsardzības līdzekļus pirms lietusgāzēm, samazināt to lietojumu – izsmidzināt tos tikai problēmteritorijās, veikt sēklu apstrādi u. c.)	2022. - 2027. g.	Zemju īpašnieki / apsaimniekotāji	Samazināts prioritāro un bīstamo vielu piesārņojums		

Izmantotie saīsinājumi

BIOR - Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts

DP – Darbības programma

LLKIC – Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs

LVĢMC – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

NAI – notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

NVO – Nevalstiska organizācija

SAM – Specifiskais atbalsta mērķis

VAAD – Valsts augu aizsardzības dienests

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VVD – Valsts vides dienests

ZM – Zemkopības ministrija